

BUSSUMSE AANNEMERSZOOON WERD ARCHITECT

Villa's, scholen en kerken van Nicolaas Doornberg

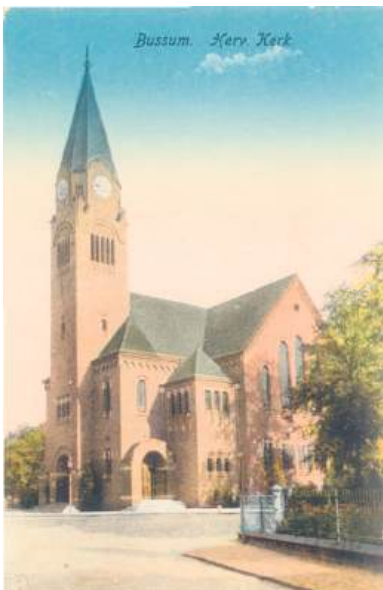
BUSSUM Cornelis Doornberg was aan het eind van de 19de eeuw een bekende Bussumse aannemer, die met zijn bedrijf talrijke woningen, winkel en bedrijfspanden bouwde. Hij bouwde in 1906, 1907 en 1908 zelfs enkele zelfontworpen dubbelvilla's: Generaal de la Reyklaan 4-6, Stargardlaan 11-13 en 15-17 en Rostocklaan 10-12.

Hij zorgde ervoor, dat zijn zoon Nicolaas - geboren op 18 januari 1887 en die ook belangstelling had voor de bouw - een degelijke opleiding kreeg. Allereerst via de Rijks-Normaalschool voor Teekenonderwijs in Amsterdam en daarna in het bedrijf van zijn vader. In 1911 leverde Nicolaas de bouwtekeningen en het bestek voor de villa die het bedrijf van zijn vader aan Boslaan 6 bouwde. In 1912 ontwierp hij de villa Stargardlaan 6 en de dubbelvilla's Vondellaan 10-12 en 11-13, die het bedrijf in 1913 realiseerde. Daarna was hij klaar voor het grote werk: het ontwerpen en aanbesteden van een kerk.

Vredekerk

In februari 1913 legde Nicolaas de bouwtekeningen voor de nieuwe grote Nederlands hervormde kerk ter inzage in de kerkenraadskamer van het oude kerkje op de hoek van de Kapelstraat en de Kerkstraat (de latere Irene-studio). De beoogde locatie van de kerk was het terrein van villa Veldheim aan de Huizerweg, die ervoor zou worden afgebroken. De kerk (de tegenwoordige Vredekerk, waarin appartementen gebouwd zijn) zou er een jaar later staan. Een mooie binnenkomer voor een architect! De opdrachten voor villa's, winkelhuizen en verbouwingen stroomden vervolgens binnen.

Nicolaas trouwde in 1920 met Clasina Bekker uit Bodegraven. Het jonge stel vestigde zich in het pand Nieuwe Hilversumseweg 53.

■ De Vredekerk (Nicolaas Doornberg 1914).

■ Dubbelvilla Vondellaan 10-12, ontworpen door Nicolaas Doornberg in 1913.

Ze kregen vier kinderen: Cornelis in 1921, Cornelia Grieta in 1924, Nicolaas in 1929 en Jan in 1931. Jan overleed al na drie dagen.

Jaren 20 en 30

In Nicolaas' ontwerpen is zijn bewondering af te lezen voor de vormtaal van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright, die hij op zijn eigen manier verholandst. In het jeugdgebouw bij de Vredekerk uit 1929, dat later Eltheto zou heten, is dat bijvoorbeeld heel duidelijk te zien. Een hoogtepunt in zijn werk vormt het ensemble Potgieterlaan 7-8 en Burgemeester s'Jacoblaan 15 tot 21 uit 1927, dat nu een rijksmonument is. In september 1930 werd de door Nicolaas Doornberg ontworpen Julianaschool geopend.

Ook in Muiden was er belangstelling voor ontwerpen van Nicolaas Doornberg: hij bouwde er onder meer verscheidene woonhuizen, de nieuwe gereformeerde kerk (1927) en een christelijke school (1930). Ook in Hilversum zijn door Nicolaas ontworpen villa's te vinden.

In 1938 kwam Nicolaas' zuster Anderijntje met haar man Johan Hendrik Everts (niet te verwarren met de Bussumse gemeentearchitect met die naam) naast hem wonen op nummer 51, de andere helft van de dubbele woning.

Oorlog

De oorlog verliep noodlottig voor het gezin van Nicolaas Doornberg. Al in 1940 werd zoon Cornelis gedwongen tewerkgesteld in de Duitse oorlogsindustrie.

■ Het Rijksmonument Potgieterlaan 7-8 en Burgemeester s'Jacoblaan uit 1927. FOTO JOS KETELAAR.

Omdat er in 1944 sabotage was gepleegd aan de spoorlijn bij Bussum, staken de Duitsers als represaille op 7 november de villa Hilversumseweg 51-53 in brand. Er mocht niet worden geblust, waardoor beide panden geheel uitbrandden. Nicolaas verhuisde met zijn gezin, zijn zuster en zijn zwager naar nummer Nieuwe Hilversumseweg 46. Tot overmaat van ramp kwam op 19 december 1944 zijn zoon Cornelis in Duitsland om het leven.

Na de oorlog

Het lukte Nicolaas, die al jarenlang diaken van de Nederlands hervormde kerk was, in 1948 een hervormd rusthuis voor bejaarden te huisvesten in de voormalige villa van Vroom op de hoek van de Kerkstraat en de Brinklaan.

■ Nicolaas Doornberg

de kerk plannen om het oude pand aan de Brinklaan te vervangen door een nieuw te bouwen bejaardenhuis op de plaats van villa Maracaibo van de familie Bensdorp aan de Graaf Wichmanlaan 12. Het geld ervoor ontbrak echter. Pas toen Brinkhof in 1964 moest wijken voor een parkeerplaats naast de eerste grote supermarkt van Albert Heijn (nu het gebouw van Scapino), kon bejaardentehuis 'Spiegelzicht' aan de Graaf Wichmannlaan worden gerealiseerd.

In 1952 verhuisde de inmiddels 65-jarige Nicolaas met zijn familieleden terug naar de in dat jaar herbouwde dubbele woning aan de overkant van de Nieuwe Hilversumseweg en betrok hij nummer 51. In 1954 overleden zijn zwager en zijn zus Anderijntje daar vlak na elkaar. Nog in datzelfde jaar verhuisden Nicolaas en zijn vrouw Clasina naar het buurhuis: nummer 53. Daar overleed Nicolaas op 18 januari 1966. Hij werd begraven op de Algemene Begraafplaats in Bussum.

Bronnen: Berichten in De Gooien Eemlander en De Bussumsche Courant van verscheidene data, informatie uit de database van Historische Kring Bussum en persoonsgegevens uit Archief Gooien Vechtstreek

■ De Julianaschool uit 1930.